

Redaktionellt

Frågan om inklusion / exklusion i samhälle och skola är sedan länge en av de allra hetaste och politiskt brännbara. Frågan befinner sig också på flera olika nivåer genom att den berör såväl samhällets struktur vad gäller exempelvis bostads- och allmänna uppväxtvillkor som dess institutioner, exempelvis skolor och deras organisering vad beträffar heterogenitet / homogenitet. I flera tidigare temanummer av denna tidskrift som nummer 1/2010 (Förorten och skolan) och nummer 3/2010 (Ordningens pris) har båda dessa områden analyserats liksom utifrån en annan synvinkel i nummer 2/2009 (Flerspråkighet). I föreliggande nummer på temat – Att normalisera de marginaliserade – kan noteras hur läget förskjutits från det föregående temanumret med en likartad problematik där specialpedagogik stod i centrum men då med demokratiambitioner: Specialpedagogik och demokrati i nummer 2/2004, redigerat av kommentatorn i föreliggande nummer, Claes Nilholm.

Det här temanumrets underrubrik – om motstånd och kategoriseringsarbete i specialpedagogisk praktik i Sverige – befinner sig, som ett uttryck för ett mer segregerat samhälle längre från demokratiambitionerna, och studeras via socialkonstruktionism och etnometodologi. Ett viktigt resultat baserat på detta perspektiv och denna ansats innebär en starkt kritisk hållning till tidigare sociala kategoriseringssystem och en central fråga är, med angivna utgångspunkter, hur kategoriseringen sker idag i skola, samhälle och olika vetenskaper när, som inledarna till detta temanummer säger, att ”vi närmar oss sociala kategoriseringar som ’i behov av särskilt stöd’ eller ’ADHD’ från ett anti-mentalistiskt perspektiv som meningsskapande resurser, vilka i sin tur förstås som situerade i specifika sociokulturella kontexter”. Men hur sker kategoriseringen i de fält som dessa forskare möter?

Vilka roller spelar i dessa olika kontexter professionella från olika sektorer – vems berättelser litar de på och vilka tolkningar gör de – och vilken betydelse har de bakomliggande vetenskapliga, oftast medicinska och psykologiska av olika slag, beteckningarna som maktinstrument? Har de tidigare vardagliga beteckningarna som exempelvis svagbegåvad ersatts av vetenskapliga beteckningar med en än starkare stigmatiseringskraft? Vad vet vi idag om vilken sådan stigmatiserande effekt som dessa vetenskapliga beteckningar kan komma att föra med sig?

